

VEREENIGDE ZITTING DER BEIDE KAMERS,

op Donderdag den 21sten September 1815,

TOT OPENING DER BUITENGEWONE ZITTING VAN 21 — 29 SEPTEMBER 1815 (1)

GEHOUDEN TE BRUSSEL.

Tegenwoordig: de Voorzitters der beide Kamers, graaf de Thiennes de Lombize en jhr. van Lynden van Hoevelaken; (2)

Voorts de Leden die bij het constitueren der Kamers tegenwoordig zijn geweest. (3)

Nadat de Staten-Generaal te half tien ure op het Stadhuis, te dien einde in gereedheid gebragt, waren bijeengekomen, en elke Kamer afzonderlijk zich geconstitueerd had, hebben de Leden zich in eene algemeene Vergadering vereenigd, ten einde Zijne Majes-

(1) De tekst van het verslag dezer zitting is, behoudens verbeteringen in den vorm, overgenomen uit de *Officiële Notulen* van het gebeurde op dezen dag. De *Algemeene Nederlandsche Courant* van 1815 (*Gazette Générale des Pays-Bas*) n°. 91, meldt het volgende: » Ten half tien ure (21 Sept.) waren de Staten-Generaal vergaderd in het lokaal, te dien einde op het stadhuis in gereedheid gebragt. Nadat de Voorzitters der beide Kamers afzonderlijk het dekreet van huane benoeming hadden voorgelezen, hebben zich de Staten in eene algemeene Vergadering vereenigd, ten einde den Koning af te wachten, die, ten elf ure, vergezeld van eenen talrijken en luisterrijken stoet, gerangschikt op de wijze bij het programma voorgeschreven, Hoogstdezelfs paleis verlaten heeft. » Zie ook de *Nederlandsche Staats-Courant* van 1815, n°. 226.

(2) Zie hieromtrent het verslag der zitting van de Tweede Kamer van Donderdag 21 September, welke zitting aan de vereenigde zitting der beide Kamers is voorafgegaan. Z. M. heeft, bij besluit van 13 September 1815, n°. 1, de gemelde heeren tot Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer benoemd.

(3) Zie het verslag der zitting van de Tweede Kamer van Donderdag 21 September.

Z. M. nam voor de eerste benoeming van Leden voor de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal de navolgende besluiten: dd. 1 September 1815, n°. 106; 11 September 1815, n°. 75; 14 October 1815, n°. 124; 1 November 1815, n°. 199.

Koninklijk besluit van den 1sten September 1815 n°. 106.

WIJ WILLEM ENZ.

Overwegende dat ons bij de Grondwet de eerste benoeming van alle colégiën en ambtenaren opgedragen is;

Gelet op het derde hoofdstuk derzelve Grondwet, hetwelk de zamenstelling der Staten-Generaal en de vereischen om lid van de Eerste of van de Tweede Kamer te worden, regelt;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Tot leden van de Eerste Kamer worden benoemd enz.:

HANDELINGEN DER STATEN-GENEWAAL. 1815—1816. *Buitengewone zitting.*

teft den Koning, die ten elf ure de vereenigde Zitting openen zou, af te wachten.

De Voorzitter der Eerste Kamer, graaf de Thiennes de Lombize, tot Voorzitter dier Kamer benoemd, en mitsdien volgens de bepaling van art. 104 der Grondwet, het beleid der Vergadering hebbende, benoemt eene Commissie tot ontvangst van Zijne Majesteit den Koning, bestaande uit de volgende heeren:

Graaf de Méan, jhr. van Aylva van Waardenburg en Neerijnen, Markies de Trazegnies, graaf Duchastel, baron van Spaen La

Art. 2.

Tot leden der Tweede Kamer worden benoemd:

Voor NOORD-BRABAND:

Jhr. J. van Half Wassenaer van Onsenoort.
» J. C. G. van der Bruggen van Croy.
De heer A. Reigersman.
Jhr. L. F. J. J. van Sasse van Yssel.
» J. D. van Tuyll van Serooskerken van Heeze en Leende.
De heer P. J. Cuypers.
» A. J. J. H. Verheyen.

Voor ZUID-BRABAND:

De Kommandeur C. F. de Nieuport.
H. Baron de Crumppien.
De heer Th. Dotreuge.
Jhr. C. X. B. J. d'Onyn de Chastre.
De heer C. Baesen d'Hautain.
Jhr. P. J. de le Viellenze (de zoon).
Burggraaf de Spoelberch d'Eynthouts.
De heer D'Olmen de Saint-Remy.

Voor LIMBURG:

Ch. F. J. Baron de Keerbergh d'Aldengoor.
De heer J. A. G. van Panhuys.
L. E. Baron de Surllet de Chokier.
Jhr. A. C. Membrède.

Voor GELDERLAND:

Jhr. J. E. N. van Lynden van Hoevelaken.
» W. H. A. K. van Heeckeren tot Kell.
De heer A. H. van Markel Bouwer.
» C. P. van Lith de Jude.
J. F. W. Baron van Spaen van Biljoen.
Jhr. O. van Randwijck.

VEREENIGDE ZITTING. — 21 SEPTEMBER.

Opening der buitengewone zitting.

Leck, de heer van der Heim; jhr. van der Brugghen van Croy; graaf van Nieuport; de heer Membrède, jhr. van Randwijck,

de heer de Vaernewijk d'Angest, de heer de la Motte Baraffe, graaf de Thiennes de Fontaine, jhr. van Wassenaer van St.-

Voor LUIK :

Ph. Baron de Goër.
De heer L. T. A. de Pitteurs Budingen.
" Iwan Simonis.
E. baron Woot de Tinlot.
Ridder de Grady de Bellaire.
De heer de Schiervel d'Altembrouck.

Voor OOST-VLAANDEREN.

F. M. G. Graaf Della Faille d'Huyse.
Ph. Graaf Vilain XIII.
O. Burggraaf de Vaernewijk d'Angest.
De heer Norbert van Aken.
" J. Raepsaet.
" P. J. Pycke.
" J. M. J. Verstraeten.
" Vermissen de Munck.
" J. F. L. Tack.
" J. J. Huytens Kerremans.

Voor WEST-VLAANDEREN :

De heer F. J. Wynckelman.
" J. J. van Zuylen van Nyevelt Wijckerslooth.
" de Schietere de Lophem.
" J. B. H. Serruys.
" J. J. Vandemale de Nijs.
" J. J. Holvoet.
" A. J. L. de Codt.
F. Baron Dubois (Vader).

Voor HENEGOUWEN :

Graaf de Thiennes de Fontaine.
De heer J. F. Gendebien.
F. M. J. H. Baron de Secus.
De heer E. A. de la Motte Baraffe.
" de Lebidart.
" H. C. de Troye.
" D. J. C. de Rasse (President van de Regthank an 1ste instantie).
Burggraaf de Ham.

Voor HOLLAND :

Jhr. J. N. A. van Wassenaer van St.-Pancras.
" G. K. van Hogendorp.
" J. Slicher.
De heer J. M. Collot d'Escury.
" S. van Hoogstraten.
" A. Hope.
" J. Busch.
Jhr F. P. G. van Schuylenburch van Bommenede.
" A. A. Deutz van Assendelft.
" T. J. de Boest van Alkemade.
Mr. J. P. van Wickevoort Crommelin.
Jhr. G. A. M. van Bommel.
De heer C. P. Gevers.
Jhr. G. Clifford.
" J. Repelaer.
De heer F. van Hees.
" E. Canneman.
" W. A. N. van Tets van Goudriaan.
" T. B. 's Jacob.
" M. C. van Hall.
" H. Carbasius Bzn.
" C. Duvelaer van de Spiegel.

Voor ZEELAND :

Jhr. W. J. Huyssen van Kattendyke.
" F. C. de Jonge.
De heer C. G. Bijleveld.

Voor NAMEN :

De heer Desmanet de Biesmes.
Jhr. P. Maibe.

Voor ANTWERPEN

De heer Diercxsens.
" Pouppes.
" J. J. de Vinck van Westwezel.
" F. L. J. de Wargny.
" Wautier van Genechten.

Voor UTRECHT :

Jhr. W. N. Pestere van Cattenbroek.
De heer P. Ram.
" P. E. Voet van Winssen.

Voor VRIESLAND :

Jhr. S. H. Roorda van Eysinga.
De heer T. M. Lycklama à Nyeholt.
" H. L. van Sminia.
Jhr. W. H. van Sytzama.
De heer A. A. van Andringa de Kempnaer.

Voor OVERIJSEL :

Jhr. T. C. van Heerdt tot Eversberg.
De heer A. J. B. van Suchtelen tot de Haere.
Jhr. A. C. Bentinck tot Nyenhuis.
De heer S. J. S. Sandberg van Essenburg.

Voor GRONINGEN :

Jhr. O. T. A. Alberda van Rensuma.
" J. Jarges.
Mr. C. H. Gockinga.
De heer P. G. van Iddekinge.

Voor DRENTHE :

Jhr. S. J. van Heiden tot Reinestein.

Voor LUXEMBURG :

De heer J. A. d'Oimart.
" E. de Hoffschmidt.
" J. R. de Gerlache de Biourge.
Ch. Baron de Tornaco de Berlo.

Art. 3. Op den 10den dezer uiterlijk zullen de personen, in de voorgaande artikelen benoemd, opgeven of zij al dan niet eenig ambt bekleeden, dat, volgens de Grondwet, onverenbaar met het lidmaatschap der Staten-Generaal is, en, in het eerste geval, aan welke betrekking zij de voorkeur geven. Deze opgaven moeten aan onzen Algemeenen Secretaris van Staat ingezonden worden.

Art. 4. Tot Griffiers worden benoemd :

bij de Eerste Kamer: Jhr. van Palst tot Bingerden ;
bij de Tweede Kamer: de heer Ch. van Hulthem.

Art. 5. De Staten-Generaal worden voor onze inhuuldiging in eene buitengewone Vergadering bijeengeroepen te Brussel den 18 September 1815.

Onze algemeene Secretaris van Staat is belast met de uitvoering dezes.

Gegeven te Brussel den 1sten September des jaars 1815, het tweede van onze Regering.

(get.) WILLEM.

Koninklijk besluit van den 11 September 1815, n°. 75.

WILLEM ENZ.

Willende overgaan tot de vervulling van verschillende plaatsen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal vacerende, uit hoofde dat eenige dew daartoe, bij ons besluit van den 1sten dezer, n°. 106, benoemde personen verzocht hebben van het lidmaatschap dier Vergadering verschoond te blijven ;

Hebben besloten en besluiten :

Art. 1. Tot Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden benoemd :

Voor ZUID-BRABAND :

De Graaf G. Cornet de Grez.
De heer F. J. Meeus.

Voor OOST-VLAANDEREN :

De heer L. de Potter.
Baron F. Baut de Rasmond.

Voor WEST-VLAANDEREN :

De heer L. A. Reyphins.
" L. P. J. Du Bus.

Voor HOLLAND :

De heer J. M. Snouck van Loosen.
" R. Metelerkamp.

Opening der buitengewone zitting.

Pancras, jhr. Huyssen van Kattendyke, de heer de Hoffschmidt, de heer Du Bus en jhr. van Alberda van Rensuma, om, met de

Voor NAMEN.

De heer X. Wasseige.

Voor ANTWERPEN :

De heer de Bors.
" A. Cogels.

Art. 2. De inhoud van art. 3 en 5 van Ons opgemeld besluit van 1 September 1815 is toepasselijk op de voren genoemde personen, aan welken daarvan, en van hunne benoeming door onzen Algemeenen Secretaris van Staat kennis zal worden gegeven.

Brussel, den 11den September 1815.

(get.) WILLEM.

Koninklijk besluit van den 14 October 1815, n°. 124.

WIJ WILLEM ENZ.

Op het aan Ons gedaan rapport, dat, hetzij door overlijden, hetzij door vrijwilligen afstand van aanvankelijk door Ons benoemde Leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal eenige plaatsen in dezelve Kamer open zijn :

Gelet op het eerste der additionnele artikelen van de Grondwet :

En in aanmerking genomen, eensdeels het belang der verschillende Provincien, dat derzelver vertegenwoordiging, volgens de bepalingen der Grondwet, voltallig zij, en ten anderen dat in het Zuidelijk gedeelte des Rijks de Provinciale Staten, aan welken de benoeming der Leden van de Tweede Kamer opgedragen is, nog niet zijn in werking gebragt ;

Hebben goedgevonden en verstaan te benoemen, zoo als benoemd worden bij deze tot Leden der meergemelde Kamer van de Staten-Generaal.

Voor de provincie LUIK :

De heer J. A. Simonis, in plaatse van den heer Iwan Simonis, de welke verzocht heeft te worden ontslagen.

Baron de Floen d'Aldercrona, in plaats van Baron Woot de Tinlot, die de voorkeur heeft gegeven aan de functien van plaatselijken kommandant te Luik.

Voor de provincie ANTWERPEN :

De heer W. de Caters, kommandant der schutterij te Antwerpen.

J. Della Faille, president van de regtbank van eersten aanleg te Mechelen,

in plaats van de heeren Wouter van Genechten en Bors, die verzocht hebben van de op hen gevallen benoeming te worden verschoond.

Onze Secretaris van Staat is belast met de uitvoering der tegenwoordige resolutie, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie en berigt.

's Hage, den 14den October 1815.

(get.) WILLEM.

Koninklijk besluit van 1 November 1815, n°. 199.

WIJ WILLEM ENZ.

Hebben goedgevonden en verstaan om, in plaatse van Jhr. J. Slicher, bij besluit van den 1sten September 1815, n°. 106 benoemd tot Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, doch alvorens beëdigd te zijn, overleden, tot Lid van welgemelde Kamer voor de provincie van Holland te benoemen en aan te stellen, zoo als daartoe wordt benoemd en aangesteld bij deze, Jhr. D. F. van Alphen, tot dusverre Lid van de Staten der voornoemde provincie ;

Wordende tevens, overeenkomstig art. 84 der Grondwet, de President der Tweede Kamer gemagtigd om in derzelver Vergadering Jhr. D. F. van Alphen, de eeden af te nemen bij dat artikel voorgeschreven.

En zal deze kopijelijk worden gebragt ter kennis van den voornoemden President, mede tot informatie van HEDelm., van Jhr. D. F. van Alphen en van de Algemeene Rekenkamer tot derzelver narigt respectvelijk.

's Hage, den 1sten November 1815.

(get.) WILLEM.

De *Nederlandsche Staats-courant* van 1815, n°. 220, de *Algemeene Nederlandsche Courant*, (*Gazette Générale des Pays-Bas*) n°. 85, geven elk eene lijst op der leden, gelijk deze in September benoemd werden. Die opgaven komen echter niet met elkander overeen. De *Staats-almanak* over 1816 en *Stuart's Jaarboeken* 1815, II, bl. 92—94, deelen de naamlijsten mede, naar de veranderingen die achtereenvolgens in de verkiezing door Z. M. den Koning hebben plaats gehad. Men vergelyke ook L. J. W. de Geer, *Ancedentes*, bl. 6—12.

De *Algemeene Nederlandsche Courant* van 1815, (*Gazette Générale des Pays-Bas*), n°. 91, vermeldt het volgende :

« Heden (19 September) middag ten twaalf ure, de KONING in de troonzaal zijnde, en in tegenwoordigheid van HH. KK. HH. den Prins van ORANJE en

griffiers der beide Kamers (1) Zijne Majesteit aan den voet der trap te ontvangen, en ter vergaderzaal der Staten-Generaal binnen te leiden.

Zijne Majesteit de Koning, aan het gebouw der Staten-Generaal aangekomen zijnde (2), wordt door de Commissie, vooraf gegaan door de koningen van wapenen, den kamerheer-ceremoniemeester, de kamerheeren, de groot-officieren van 's Konings Huis, den Rijks-standaard en het Rijks-zwaard, ter vergaderzaal binnen geleid, plaatst zich op den Troon (terwijl Hunne Koninklijke Hoogheden de **Prins van Oranje** en **Prins Frederik der Nederlanden** aan weerszijden van Hoogstdezelve gezeten zijn) en opent de Vergadering der Staten-Generaal des Koninkrijks met de volgende aanspraak. (3)

EDEL MOGENDE HREREN !

De dag, op welken ik dezen troon mag omringd zien van Staten-Generaal, gekozen uit al de Nederlandsche provincien, vervult een der vurigste wenschen van mijn hart.

De naauwe en duurzame vereeniging der provincien was, reeds vóór drie eeuwen, het doel van een Vorst, die boven velen zijner voorzaten en opvolgers het voorrecht had van hier te lande geboren te zijn en opgevoed, en wien niemand ooit eene diepe kennis van deszelfs behoeften of eene opregte verkleefdheid aan deszelfs belangen heeft kunnen betwisten.

Karel de Vijfde was overtuigd dat de Nederlanden, om gelukkig en onafhankelijk te zijn, niet alleen aan denzelfden Souverein moesten gehoorzamen, maar ook naar dezelfde algemeene wetten bestierd worden. Hem echter wierd het niet gegund zijn roemrijk leven aan een zoo heilzaam werk toe te wijden, en, in plaats van de naauwere verbindtenis welke hij, zoowel als zijn kweekeling vader Willem, wenschte, volgde weldra eene droevige scheuring.

Wanneer waren de uitwerkselen dezer scheuring treffender en noodlottiger dan in de laatste jaren? Welk geslacht is, meer dan het tegenwoordige, getuige en tevens slachtoffer geweest van hare rampen?

Het bestuur van het land was in de hand des vreemdelings overgegaan, de schaduw zelfs der staatkundige zelfstandigheid verdwenen, en, met de magt, ook de naam des Nederlandschen Volks vernietigd.

Prins **FREDERIK der NEDERLANDEN**, zijn de heeren Leden der Vergadering van de Staten-Generaal, en de Griffiers der beide Kamers, die zich herwaarts begeven hebben om aan de inhuldiging deel te nemen, door den heer kamerheer-ceremoniemeester geïntroduceerd, en door den heer Minister van Binnenlandsche Zaken aan Z. M. gepresenteerd geworden. Zij hebben vervolgens elk, in de handen van den Koning, de eeden bij art. 84 der Grondwet voorgeschreven, afgelegd." Zie ook de *Nederlandsche Staats-Courant* van 1815, n°. 224.

(1) Bij Koninklijk besluit van 1 September 1815, n°. 106, zijn de Griffiers der beide Kamers door Z. M. benoemd, gelijk bereids is opgegeven.

(2) Z. M. de KONING was vergezeld van HH. KK. HH. de Prinsen van ORANJE en **FREDERIK der NEDERLANDEN**.

(3) Zie 1°. *Officiële Notulen*, van de vereenigde zitting, 21 September 2°. *Algemeene Nederlandsche Courant*, (*Gazette Générale des Pays-Bas*) 1815; n°. 91; 3°. *Nederlandsche Staats-Courant*, n°. 226; 4°. *Bijvoegsel op he. Staatsblad*, II bl. 2250 enz.; 5°. *Stuart's Jaarboeken* II, bl. 98 en 99. Det Koninklijke aanspraak is ook afzonderlijk gedrukt en uitgegeven bij den boekhandelaar Weissenbruch, in welke uitgave, alsmede in de *Algemeene Nederlandsche Courant* en verdere Belgische dagbladen, eveneens de Fransche tekst voorkomt. Deze luidde aldus :

NOBLES ET PUISSANS SEIGNEURS !

Le jour où je vois réunis autour de ce trône, des États-Généraux choisis dans toutes les provinces des Pays-Bas, doit remplir un des vœux les plus ardents de mon cœur.

L'union intime et solide de ces provinces fut, il y a déjà près de trois siècles, le but d'un Prince qui, plus heureux que plusieurs de ses ancêtres et de ses successeurs avait vu le jour dans ce pays, y avait été élevé, et auquel l'on n'a jamais contesté une profonde connaissance de ses besoins et un attachement sincère à ses intérêts.

Charles-Quint était convaincu que, pour être heureux et indépendans, les Pays-Bas ne devaient pas seulement obéir au même souverain, mais qu'il fallait aussi les régir par les mêmes lois générales. Cependant il ne lui fut pas donné de consacrer sa vie à cette œuvre salutaire; et au lieu de cette union désirée par lui aussi bien que par son élève Guillaume Ier, il fallut bientôt se soumettre à une triste séparation.

A quelle époque les résultats de cette séparation furent-ils plus frappans et plus funestes que dans ces dernières années? Et quelle génération en a été plus que la nôtre, témoin et victime?

L'autorité snprême avait passé dans des mains étrangères; l'ombre même de

Opening der buitengewone zitting.

Maar de eigenaardige zeden, de goede trouw, de eerbied voor godsdienstige begrippen, de gehechtheid aan voorvaderlijke instellingen en gewoonten bleven in al deze provincien aanwezig en maakten er een naauwlijks zichtbaren doch sterken band. En zoo is het gekomen dat, zoodra de onvergetelijke gebeurtenissen der twee vorige jaren de stichting der Nederlandsche Monarchie mogelijk hadden gemaakt, de bouwstoffen zich als van zelve schenen aan te bieden en in schier alle deelen, als het ware, eene strekking bespeurd wierd om zich zamen te voegen tot hetzelfde geheel.

Dit geheel, Edel Mogende Heeren, is thans tot stand gebracht, en voor zijne bewaring en bevestiging zijn wij aan tijdgenooten en nakomelingen verantwoordelijk.

In den gewigtigen pligt die mij te beurt valt, reken Ik op uw medewerking en vaderlandschen ijver.

Zwarigheden kunnen zich vertoonen; van welke grootetaak zijn zij afscheidelijk? Maar zij zullen geene Nederlanders afschrikken, aan wie de goede Voorzienigheid reeds zoo vele teekenen verleend heeft van hare gunst.

Vrij van inwendige tweespalt en beroerten, hebben mijne onderdanen rustig de aloude vlijt kunnen ontwikkelen; de koophandel bloeit, de velden en woningen zijn veilig, de kerken en de kerken-dienst in eere. Van de welvaart in de meeste strecken des Rijks verspreid, hebben zij, die door den oorlog geleden hadden, troost en bijstand ontleend, en die oorlog zelf schijnt slechts herwaarts te hebben moeten losbreken om Brussels muren getuigen te doen zijn van den moed onzer verdedigers en hunne heldhaftige bondgenooten; om, binnen die muren, de deugden der weldaden en der menschenliefde, in eene tot dusverre onbekende mate, te doen schitteren, en, in één woord, om allerwege wederkerige gevoelens van welwillendheid, achting en vertrouwen in te boezemen of aan te kweken.

Edel Mogende Heeren! Aan u is het dat de ontwikkeling dezer heilrijke zaden toekomt. Die Natie, voor het eerst in haar geheel vertegenwoordigd, heeft het oog op uwe handelingen. Vergeten wij nimmer dat de eensgezindheid de beste waarborg is van onzer aller veiligheid. Toont in alle gelegenheden die zucht voor het goede, die verkleeftheid aan de algemeene belangen van den Staat die den verlichten vaderlander behooren te kenmerken; en dat uw voorbeeld eerlang in aller harten de liefde voor de vrijheid en voor de instellingen, welke haar verzekeren, op onwrikbare grondslagen vestige!

Gelukkig dan de monarchie der Nederlanders! En gelukkig de Souverein die hen, gesterkt door hun vertrouwen en genegenheid, op de baan des voorspoeds en der glorie zal geleiden!

notre existence politique avait disparu, et le nom du Peuple Belge se trouvait effacé non moins que sa puissance.

Mais les mœurs caractéristiques, la bonne-foi, le respect pour les idées religieuses, l'attachement aux institutions et aux coutumes de nos pères, s'étaient conservés, et formaient, pour toutes ces provinces, un lien à peine visible, mais durable. Et c'est ainsi qu'immédiatement après les événements, à jamais mémorables, qui permirent l'établissement de la monarchie belge, ses divers éléments semblèrent se présenter à l'envi, et qu'on aperçut dans presque toutes les parties une certaine tendance à se réunir dans un seul et même centre.

Aujourd'hui que l'édifice existe, c'est nous, Hauts et Puissans Seigneurs, qui sommes responsables de sa conservation et de son affermissement envers nos compatriotes et envers la postérité.

Au milieu des devoirs importants qui sont mon partage, je compte sur votre coopération et sur votre zèle patriotique.

Des difficultés peuvent s'offrir; mais aucune tâche vraiment grande n'en est exempte. Et d'ailleurs doivent-elles effrayer la Belgique, à qui la Providence vient d'accorder des bienfaits aussi signalés?

A l'abri de dissensions et d'agitations intérieures, mes sujets ont pu se livrer sans contrainte à leur ancienne industrie. Le commerce fleurit; le calme règne dans les champs comme dans les villes; les temples et le culte divin sont honorés partout. L'aisance répandue dans presque toutes les parties du Royaume a servi à consoler et à soulager ceux que la guerre a fait souffrir, et l'on dirait que cette guerre même n'a dû éclater dans nos environs, que pour rendre les murs de Bruxelles témoins du courage de nos défenseurs et de leurs intrépides alliés; pour y faire briller d'un lustre jusqu'alors inconnu, les vertus de la charité et de la bienfaisance et, en un mot, pour inspirer ou nourrir partout des sentimens réciproques de bienveillance, de confiance et d'estime.

C'est à vous, Nobles et Puissans Seigneurs, qu'il appartient de cultiver des semences aussi précieuses! N'oublions jamais que la concorde est la meilleure garantie de la sûreté commune! Manifestez en toute occasion ce désir du bien, ce dévouement aux intérêts généraux du Royaume, qui caractérisent le patriote éclairé; et que, par l'effet de votre exemple, l'amour de la liberté et des institutions qui la protègent, soit bientôt cimenté dans tous les cœurs.

Heureuse alors la monarchie des Belges, et heureux le Souverain qui, fort de leur confiance et de leur affection, les conduira dans la carrière de la prospérité et de la gloire!

De Voorzitter beantwoordt de rede van Zijne Majesteit den Koning op de volgende wijze: (1)

SIRE!

De Staten-Generaal van Uw Koninkrijk brengen aan de voeten Uwer Majesteit de betuigingen over van hunnen eerbied en van hunne onbegrensde verknochtheid.

Op het oogenblik, waarin Uwe Majesteit, in eene eerbiedwekkende plegtigheid, volgens het overoud gebruik, den eed van handhaving en naarkoming der Grondwet zal gaan uitspreken, en van de Staten-Generaal denzelfden eed, alsmede dien van gehoorzaamheid en getrouwheid aan haren Koninklijken Persoon en waardigheid zal ontvangen, zoo geven zich de Staten-Generaal vol vertrouwen over aan de hoop op het geluk, hetgeen de ingezetenen van dit Koninkrijk, onder het bestuur van Uwe Majesteit en van Hoogstderzelve Doorluchtige dynastie, zullen smaken.

In vroegere tijden vereenigd, en slechts eenen Staat uitmakende, waren deze provincien, onder de regering van Keizer Karel V, tot het toppunt van roem en voorspoed gestegen.

Zijn opvolger dezelve geweldadiglijk willende beheerschen, ontmoette eenen tegenstand, welke hem noodzaakte van zijn ontwerp af te zien, en, terwijl, ten gevolge van de oorlogen, welke bij deze gelegenheid uitbarstten, de Noordelijke Provincien hare onafhankelijkheid bevochten, verwierven de Zuidelijken het behoud harer wetten en gebruiken, waarin zij al haar geluk stelden.

Eindelijk hebben, na drie eeuwen van afscheiding en vele wisselvalligheden, de jongste gebeurtenissen de vereeniging der twee landen onder den scepter van Uwe Majesteit, te weeg gebracht.

Aldus is het aan den afstammeling van hem, die de Republiek van Holland heeft gegrondvest, en de Belgische Provincien van het juk bevrijd, gegeven, om op nieuw het geluk der beide landen te verzekeren.

Uwe regering, Sire! konde onder geen gelukkiger voortteeken aanvangen. De eeuwig gedenkwaardige dag van Waterloo heeft het lot van dit nieuwe Rijk onherroepelijk bepaald; en onder de aanvoering van Uwen dapperen zoon, den Doorluchtigen Prins van Oranje, hebben de Nederlandsche troepen aldaar hunnen ouden roem gehandhaafd, en in dapperheid gewedijverd met de krijgsliden van den onsterfelijken Wellington.

Uwe volken, Sire! hebben reeds den voorsmaak gehad van het geluk, dat zij onder uwe regering zullen genieten. Uwe deugden, de wijsheid, welke al uwe daden kenmerkt, de schitterende hoedanigheden der Prinsen, Uwe beide zonen, en, eindelijk, de standvastigheid en gematigdheid, welke, door alle tijden heen, het erfdeel van het Doorluchtig Huis van Oranje-Nassau geweest

(1) Zie 1°. *Officiële Notulen*, vereenigde zitting, 21 September; 2°. *Algemeene Nederlandsche Courant*, (*Gazette Générale des Pays-Bas*) 1815, n°. 91; 3°. *Nederlandsche Staats-Courant*, n°. 227; 4°. *Bijvoegsel op het Staatsblad*, II, bl. 2253 enz.; 5°. *Stuart's Jaarboeken* 1815, bl. 99—101. Dit antwoord werd ook afzonderlijk gedrukt en uitgegeven bij Weissenbruch; zijnde daarbij, even als in de *Algemeene Nederlandsche Courant* en in de overige Belgische dagbladen, de Fransche tekst gevoegd. Zij was van den volgenden inhoud:

SIRE!

Les Etats-Généraux de Votre Royaume déposent aux pieds de Votre Majesté le témoignage de leur respect et de leur entier dévouement.

Au moment où, dans une cérémonie auguste et solennelle, faite suivant l'antique usage, Votre Majesté va jurer le maintien et l'observance de la Loi fondamentale, et recevoir des Etats-Généraux le même serment, ainsi que celui d'obéissance et de fidélité à sa personne et digneté Royale, ils se livrent avec confiance à l'espoir du bonheur dont vont jouir les habitans de ce Royaume sous le gouvernement de V. M. et de son auguste dynastie.

Jadis réunies et ne formant qu'un Etat, ces provinces étaient parvenues, sous le règne de l'Empereur Charles-Quint, au plus haut point de gloire et de prospérité.

Son successeur ayant voulu y établir le despotisme, éprouva une résistance qui l'obligea d'y renoncer, et tandis que, par suite des guerres qui éclatèrent à cette occasion, les Provinces Septentrionales conquièrent leur indépendance, les autres obtinrent la conservation de leurs lois et usages, auxquels elles attachaient tout leur bonheur.

Enfin, après trois siècles de séparation et bien des vicissitudes, les derniers événements ont amené la réunion des deux pays sous le gouvernement de V. M.

Ainsi, il appartient au descendant de celui qui a fondé la République de Hollande et délivré de l'oppression les Provinces Belges, d'assurer de rechef le bonheur des deux pays.

Votre règne, Sire! ne pouvait commencer sous de plus heureux auspices: la journée mémorable de Waterloo a fixé les destinées de ce nouveau Royaume, et sous la conduite de votre valeureux fils, l'illustre Prince d'Orange, les troupes des Pays-Bas y ont maintenu leur antique renommée, et rivalisé de bravoure avec les soldats de l'immortel Wellington.

zijn, vermeerderen en versterken hunne hoop op de toekomst; en de Grondwet, welke de burgerlijke en staatkundige regten van een Volk, dat waarlijk vrij is, regelt, is de zekerste waarborg van zijn geluk.

Wij bidden het Opperwezen, dat het Zijne zegeningen op Uwe Majesteit, haar Doorluchtig Huis en haar Rijk uitstorte.

Leve de Koning!

Deze kreet wordt eenstemmig herhaald.

Zijne Majesteit de Koning en Hunne Koninklijke Hoogheden de Prinsen op dezelfde wijze uitgeleid zijnde, begeven de Leden der Staten-Generaal zich onmiddellijk naar de plaats der huldiging. (1)

Vos peuples, Sire! ont déjà goûté les prémices du bonheur dont ils vont jouir sous votre gouvernement: vos vertus, la sagesse qui caractérise toutes vos actions, les qualités brillantes des Princes vos deux fils, enfin la fermeté et la modération qui ont toujours formé l'appanage de l'illustre Maison d'Orange-Nassau, augmentent et fortifient leur espoir pour l'avenir, et la Loi fondamentale, qui établit les droits civils et politiques d'un peuple vraiment libre, est le plus sûr garant de ses heureuses destinées.

Nous prions Dieu qu'il répande ses bénédictions sur V. M., sa Maison et son Royaume. *Vive le Roi!*

(1) Nopens de plaats der huldiging en het aandeel dat de Leden der beide Kamers van de Staten-Generaal in die plegtigheid hadden, zie men het programma, opgenomen in: 1°. *Nederlandsche Staats-Courant*, 1815, n°. 223; 2°. *Algemeene Nederlandsche Courant*, (*Gazette Générale des Pays-Bas*) 1815, n°. 86; 3°. *Stuart's Jaarboeken*, II, bl. 95—103; 4°. de uitgaven van den boekhandelaar Weissenbruch enz. Het is van den volgende inhoud:

1. Daags tevoren, te weten Woensdag den 20sten September 1815, des namiddags tegen vijf uren, zal het lossen van het geschut en het luiden der klokken deze gebeurtenis aan den volke bekend maken, ook zullen gelijktijdig de koningen en herauten van wapenen te paard, verzeld van pauken en trompetten en een kommando kavallerie, zich begeven op de groote pleinen en op de hoeken der voornaamste straten om de huldiging te verkondigen.

2. Den volgende dag bestemd tot de plegtigheid zal, des ochtends ten zeven ure, een Koninklijk salvo van 101 kanonschoten, en 't gelui der klokken zulks op nieuw verkondigen.

3. Des ochtends ten negen ure zullen al de Leden der Staten-Generaal zich begeven naar de zalen welke tot de vergadering der Eerste en Tweede Kamer bestemd zijn.

4. De Voorzitter van iedere Kamer zal de vergadering openen door het lezen van het Koninklijk besluit, hetwelk hem tot het voorzitterschap benoemd heeft.

5. Alsdan zullen de beide Kamers zich vereenigen tot eene Algemeene Vergadering en Zijne Majesteit den Koning afwachten.

6. Zijne Majesteit de Koning, de Vergadering der Staten-Generaal zullende constitueren, zal Hoogstdezelve ten tien ure uit het paleis afrijden met den volgende trein:

- a. Een kommando kavallerie om den trein te openen.
- b. Een pikeur te paard, met twee palfreniers te paard.
- c. Een herpauker en trompetters te paard.
- d. Vier herauten van wapenen te paard, rijdende op eene rei en bij ieder een hoflakkei.
- e. De kamerheer-ceremoniemeester met het teeken zijner functie, rijdende in eene koets met 2 paarden bespannen, gaande een lakkei naast ieder portier; en de hof-fourier met een wagen-meester te paard naast de koets.
- f. De leden van de Raad van State, de groot-kruis- en der Militaire Willemsorde in eigen koetsen, naast ieder portier een lakkei te voet; rijdende de jongsten in rang vooruit.
- g. De secretarissen van staat en hoofden der departementen, gezeten en rijdende als hierhoven.
- h. Twaalf kamerheeren van Zijne Majesteit, gezeten vier aan vier in drie hofkoetsen ieder bespannen met zes paarden, gaande naast ieder portier een lakkei. De heeren kamerheeren zullen zich volgens hunnen rang plaatsen, de jongsten vooruit rijdende.
- i. De groot-officieren van 's Konings huis, gezeten in eene koets met zes paarden bespannen, gaande naast ieder portier twee lakkeyen.
- k. Een onder-stalmeester met vier pages te paard.
- l. Twee koningen van wapenen te paard, een lakkei bij ieder paard.
- m. De standaard van het Koninkrijk gedragen door den heer graaf Leopold van Limburg Stirum te paard, met twee palfreniers te voet naast het paard.

Zijne Majesteit aldaar aangekomen en op den Troon

n. Het rijks-zwaard ontbloot, gedragen door den heer Hertog van Ursel te paard, met twee palfreniers te voet naast het paard.

o. Zijne Majesteit de Koning, gezeten in eene koets met acht paarden bespannen; naast ieder van welke een palfrenier te voet, voor op de koets vier pages, en achter op dezelve vier lakkeyen.

Naast de koets voor zooverre de straten zulks toelaten en anders achter de de koets, de aides de camp des Konings te paard, en een brigadier met twaalf hell-bardiens te voet naast dezelve, makende deze laatsten twee buitenreijen.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins van Oranje, alsmede Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden geplaatst in de koets van Zijne Majesteit den Koning tegenover Hoogstdezelven gezeten.

p. De luitenant-generaal het generaal kommando voerende, en de overige aanwezende vlagofficieren en generaals te paard rijdende achter de koets van Z. M. Doch zal het hun niet geoorloofd zijn eenige begeleiding te hebben.

q. Een kommando der garde d'honneur te paard tot sluiting van den trein.

7. De trein zal rijden door de Hertogelijke straat, langs het paleis van Justitie, wijders door de Koninklijke straat, de Treurenbergstraat, het St. Gudula's plein, de Windstraat, de Cathedraal straat, de Bergstraat, de Groenmarkt, de Heuvelstraat, en over de Groote markt en door de voorste poort van het Stadhuis.

8. De gewapende burgerij, alsmede het garnizoen, zal dezen geheelen weg zoo veel mogelijk bezetten, geschaard in eene dubbele rei.

De stads-compagnie zal geplaatst staan op het binnenplein van het hotel der Staten-Generaal.

9. De trein aan het hotel der Staten-Generaal aangekomen zijnde zal uit de koetsen stappen. De ceremoniemeester blijft aan den voet der trap staan, doch de leden van den Staatsraad, groot-kruisen der orde, de hoofden der departementen, alsmede de heeren secretarissen van staat zullen zich dadelijk begeven naar de vergaderings-zaal der Staten-Generaal, en zich plaatsen bij de voor hen bestemde plaatsen.

Zijne Majesteit zal aan den voet der trap ontvangen worden door eene commissie zamengesteld in dier voege als zulks bepaald is bij de Staten-Generaal, dewelke, voorafgegaan door de koningen van wapenen, den kamerheer-ceremoniemeester, de kamerheeren en groot-officieren van 's Konings huis, door den rijks-standaard en het rijks-zwaard, Zijne Majesteit zal geleiden naar de vergaderings-zaal der Staten-Generaal. De vier pages welke op de koets stonden, zullen den sleep des Koninklijken mantels dragen. De heeren aides-de-camp en generaals volgen onmiddellijk.

11. De officieren van 's Konings huis plaatsen zich ter regter en linker zijde van den troon. De groot-officieren plaatsen zich achter des Konings armstoel en de pages gaan zitten op de voorste treden van den troon. De kamerheer-ceremoniemeester plaatst zich ter regter zijde, en de beide koningen van wapenen regts en links voor den troon.

12. De aubtenaren, welke den rijks-standaard en het rijks-zwaard dragen, zullen zich regts en links op den eersten trap des troons plaatsen.

13. De vier herauten van wapenen blijven in de zaal bij de deur staan.

14. De beide Koninklijke Prinsen zullen ter regter en linker zijde van Zijne Majesteit op den troon zitten, op stoelen een weinig lager dan de armstoel van Zijne Majesteit geplaatst.

15. De zitting geëindigd zijnde, staat Zijne Majesteit op; groet de Vergadering en gaat in diezelfde orde, als Hoogstdezelve was binnengekomen, naar het vertrek hetwelk voor Hoogstdezelve in gereedheid is gebracht.

16. Zoodra Zijne Majesteit de Vergadering verlaten heeft, zullen de Leden der Staten-Generaal zich onmiddellijk begeven naar de plaats der huldiging, en zulks langs den kortsten weg te weten: de Heuvelstraat, kleine Groenmarkt, Magdalenastraat, Berg van het Hof en Koningsplaats.

Zij zullen en corps gaan, gezeten in eigene koetsen met een bediende naast ieder portier.

17. De trein zal in de volgende orde gaan:

- a. Een kommando kavallerie om den trein te openen.
- b. De kamerbewaarder en de boden.
- c. De Leden der Tweede Kamer.
- d. De Voorzitter der Tweede Kamer met den Griffier in eene koets.
- e. De leden der Eerste Kamer.
- f. De Voorzitter der Eerste Kamer met den Griffier in eene koets.
- g. Een kommando kavallerie om den trein te sluiten.

18. Op de Koningsplaats gekomen zijnde, zullen de Staten-Generaal zich dadelijk begeven naar de zittingen voor hen bereid op de verheven stellaadje der huldiging, en aldaar de komst van Zijne Majesteit afwachten, en zullen ontvangen worden door de aides van den ceremoniemeester.

19. Zoodra de Staten-Generaal hun hotel verlaten hebben, zal Zijne Majesteit

Opening der buitengewone zitting.

gezetende, wordt de Grondwet, volgens de bepaling van het 53ste artikel, door den Secretaris van Staat geheel voorgelezen;

verwittigd worden door den kamerheer-ceremoniemeester, welke op bekomen bevel, den trein zal doen afdrijven.

20. De trein zal in dezelfde orde gerangschikt worden als hierboven onder art. 6 bepaald is, en rijden door de volgende straten: de Grootte Markt, de Heuvelstraat, de Groenmarkt, de Bergstraat, de Cathedraalstraat, de Windstraat, de St. Gudula's plaats, de Treurenbergstraat, de Koninklijke straat naar de Koninklijke plaats.

21. Op de Koningsplaats gekomen zijnde, zal men aftreden en een ieder zich begeven op de verheven stellaadje der huldiging, in dien voege als te voren geschied is in het hotel der Staten-Generaal, en uitgedrukt staat onder art. 9, behevende zich een ieder op zijne bestemde plaats.

22. Zijne Majesteit zal zich op den troon plaatsen, alwaar Hoogstdezelve zal omingd zijn op dezelfde wijze als in de vergaderings-zaal der Staten-Generaal.

23. De vier herauten van wapenen plaatsen zich vooraan de verhevene stellaadje.

De herpauker en de trompetters op de twee zijbogen van de Koninklijke plaats. De hellehardiers zullen den trap bezetten, zoo het mogelijk is, in eene dubbele rei.

De liveirebiedenden blijven aan den trap staan.

24. Zijne Majesteit nedergezeten zijnde, zal last geven tot de voorlezing der geheele Grondwet, ingevolge het 53ste artikel derzelve.

25. Deze Grondwet zal, nevens de Koninklijke kroon, den scepter en den rijks-appel, op eene kredens-tafel, in de nabijheid van den troon, gereed liggen, en toevertrouwd blijven aan het opzigt van de officieren van 's Konings Huis, welke niet mede in den trein rijden.

26. Gedurende de lezing der Grondwet gaan de Staten-Generaal zitten, doch met ongedekte hoofden.

27. De lezing geëindigd zijnde, staat Zijne Majesteit op, ontdekt deszelfs hoofd, spreekt den eed uit, dekt zich en gaat weder nederzitten.

28. Zulks volbragt zijnde, verlaten de Voorzitters der beide Kamers hunne zitplaatsen, begeven zich voor den troon en leggen af, in beide talen, de plegtige verklaring, welke bepaald is bij het 54ste artikel der Grondwet, en welke vervolgens door hen en elk der leden, hoofd voor hoofd, beëdigd wordt.

29. Zijne Majesteit ontvangt dezen eed gedekt zijnde en zittende.

30. De eed afgelegd zijnde, zal een der koningen van wapenen zijnen scepter zwaayen en driemaal met luide stemme roepen: *leve de Koning!* hetwelk herhaald zal worden door den anderen koning van wapenen, roepende: *vive le Roi!* Het pauken- en trompettengeschal zal zich dadelijk doen hooren met het vaderlandsche lied van Wilhelmus, en op een daartoe te geven sein, zal deze plegtigheid aan den volke bekend gemaakt worden door 101 schoten met het grof geschut en het luiden van al de klokken.

31. De beide koningen van wapenen zullen zich alsdan voor aan de verhevene stellaadje begeven, en de strooipenningen onder het volk werpen; gelijktijdig zullen de vier herauten van wapenen zich te paard begeven, ieder vergezeld van vier man der *marechaussée*, om de strooipenningen te werpen op de volgende plaatsen:

a. Aan het einde van het Park voor het Paleis der Justitie.

b. Op de Grootte Sablon.

c. Op de Grootte Plaats voor het Stadhuys.

d. Op de plaats der Munt, alwaar deze herauten van wapenen zich begeven in een der daartoe bestemde lokalen, om uit de vensters van hetzelfde de penningen te strooijen.

32. Inmiddels zal Zijne Majesteit de Staten-Generaal groeten, en zich met deszelfs hofstoet begeven in het daartoe gereed gemaakte hotel, ter rechterzijde van de verhevene huldigungs-stellaadje, om een weinig te rusten.

33. In dien tusschentijd zal de heer maire der stad Brussel zorg dragen, dat de beambten der politie de noodige beschikkingen maken omtrent de ledige rijtuigen, zoowel voor hun gaan als terugkomen.

34. Gedurende de plegtigheid der huldiging, zal het corps diplomatiek zich plaatsen in het voor hetzelfde bestemde lokaal.

35. Zijne Majesteit, zich naar de hoofdkerk begevende, zal de trein te voet gaan, in die zelfde wijze en orde, als hier boven onder art. 6 is uitgedrukt; doch zullen al de lakkeyen, vier aan vier aan het hoofd des stoets, in plaats van den pikeur en de twee palfreniers, zijn, doch voorgegaan door de Staten-Generaal, welke onder hen zullen in acht nemen al hetgeen uitgedrukt staat in artt. 17 en 18. De Staten-Generaal gaan ook te voet, doch verzeld van hunne kommando's kavalerie te paard.

36. Doch indien Zijne Majesteit, uit hoofde van slecht weder of andere oorzaken, mogt bevelen, dat men met koetsen zal gaan, zoo zal zulks

waarna **Zijne Majesteit** opstaande, met ongedekten hoofd: den Eed uitspreekt.

Zulks volbragt zijnde verlaten de Voorzitters der beide Kamers

hoegenaamd geen onderscheid veroorzaken. dan alleenlijk, dat de geheele trein des Konings, gelijk ook die der Staten-Generaal, met koetsen gaat, gelijk zulks hierboven bepaald is onder artt. 6, 17 en 18.

37. De optogt te voet plaats hebbende, zal Zijne Majesteit gaan onder een verhemelte, te dien einde vervaardigd, en gedragen door den heer maire der stad Brussel en deszelfs adjuncten.

38. Deze optogt, het zij te voet, het zij in rijtuigen, zal den volgenden weg nemen: over de Koningsplaats, langs de Koningsstraat, de straat van Treurenberg, de plaats van de Kerk, tot aan den grooten trap der Sinte-Gudula's-kerk, alwaar Zijne Majesteit zal op- en binnentreden door de groote deur, en aan dezelve ontvangen worden door den plebaan der kerk, op de wijze als van te voren geregeld is.

39. Hare Majesteit de Koningin, H. K. H. mevrouw de Prinses douairière van Oranje-Nassau, en H. K. H. mevrouw de Hertogin douairière van Brunswijk, verzeld door haren respectiven hofstoet, zullen zich, zonder ceremonieel naar de Sinte-Gudula's-kerk begeven, alwaar zij onmiddellijk na den Koning zullen binnentreden.

40. Er zullen plaatsen bestemd zijn voor het corps diplomatiek, het welk hiervan verwittigd zal worden door den kamerheer ceremonie-meester

41. Het *Te Deum* geëindigd zijnde, zullen Hunne Majesteiten, alsmede de beide Koninklijke Prinsen, en de Prinsessen weduwen, de dames van het paleis, de hofdames, de groot-officiëren en de officieren van 's Konings huis, naar het paleis terugkeeren, in de volgende orde:

a. Een kommando kavalerie, om den trein te openen.

b. De ceremonie-meester in eene koets met twee paarden bespannen.

c. Eene koets met zes paarden bespannen, waarin gezeten de hofdames, de groot-meester en de kamerheer van H. K. H. mevrouwen de Prinsessen douairières.

d. Eene koets met zes paarden bespannen, waarin gezeten de kamerheer van Zijne Majesteit den Koning.

e. Eene koets met zes paarden bespannen, waarin gezeten de hofdames en de dames van het paleis van Hare Majesteit de Koningin, den dienst hebbende.

f. Eene koets met zes paarden bespannen, waarin gezeten de heeren groot-officiëren van Hunne Majesteiten.

g. Eene koets met zes paarden bespannen, waarin gezeten Hare Koninklijke Hoogheden mevrouwen de Prinsessen douairières.

h. De twee koningen van wapenen.

i. De rijks-standaard.

k. Het rijks-zwaard.

l. Eene koets met acht paarden bespannen, waarin gezeten Hunne Majesteiten en de beide Koninklijke Prinsen.

Al deze koetsen verzeld, gelijk bepaald is bij art. 6.

m. Een kommando der garde d'honneur te paard, om den trein te sluiten.

42. Deze trein zal rijden door de straat van Treurenberg, de Koninklijke straat, en de straat van Bellevue naar het paleis.

43. De leden der Staten-Generaal, de secretarissen van staat, de hoofden van de departementen en de staats-raden, alsmede de groot-kruisen van de Militaire Willems-orde en diegenen welke tot 's Konings huis behooren, en niet in Zijne Majesteits equipages kunnen geplaatst worden, zullen persoonlijk vertrekken, zonder eenige ceremonie.

44. Zijne Majesteit zal een Koninklijk banket geven, en in het openbaar spijzen, gezeten onder den troon. Aan deze tafel zullen Hare Majesteit de Koningin en de Koninklijke Prinsen en Prinsessen gezeten zijn, en daarenboven de Voorzitters der beide Kamers van de Staten-Generaal genodigd worden.

45. Hunne Majesteiten zullen bediend worden door de dienstdoende kamerheeren, en de overige leden van de Koninklijke familie door pages.

46. De rijks-standaard, en de rijks-zwaarddrager zullen, gedurende den maaltijd, bij den troon staan, zoo als ook de koningen en herauten van wapenen.

47. De groot-officiëren en officieren van 's Konings huis scharen zich om de tafel.

48. Doch het voorste gedeelte der tafel blijft open, zoowel voor het gezigt, als voor het opdragen der schotels, en voordienen van dezelve.

VEREENIGDE ZITTING — 21 SEPTEMBER.

Opening der buitengewone zitting.

hunne zitplaatsen en begeven zich voor den Troon, en leggen, in beide talen, de plegtige verklaring af bepaald bij art. 54 der

49. Vóór het nederzitten aan tafel, zal de groot-kamerheer een lampet ter handwassing aan Z. M. den Koning aanbieden; de groot-meester der Koningin doet zulks aan Hare Majesteit. De vochtige servet wordt na het eten aan Z. M. den Koning aangeboden door Z. K. H. den heer Prins van Oranje, en aan H. M. de Koningin door H. K. H. de Hertoginne douairière van Brunswijk, wordende de Prins van Oranje geholpen door den groot-kamerheer, en de Hertoginne van Brunswijk door de oudste dame van het paleis.

50. De Staten-Generaal, de secretarissen van staat, de staats-raden, de groot-kruisen der Orde, de hoofden der departementen, alsmede de leden van het corps diplomatiek, zullen tot het bijwonen van dit banket gerooid worden, doch niet heen mogen gaan, voor en aleeer Z. M. de

Grondwet, welke vervolgens door hen en door elk der Leden, hoofd voor hoofd, beëdigd wordt.

Koning te drinken zal gevraagd hebben, waarvan zij door den kamerheer-ceremoniemeester verwittigd zullen worden.

51. De aanschouwers zullen vrijelijk mogen voorbij de tafel gaan, inkomende door eene deur, en uitgaande door eene andere. De aides van den ceremoniemeester zullen zorg dragen, dat er geen gedrang of wanorde ontsta.

52. De hellebardiers zullen binnen en buiten de zaal aan de deuren post houden.

De Kamerheer Ceremoniemeester,
Baron SNOUCKAERT.